

Glen Cook
TAMSA TAI JI, PIRMA KNYGA
Fantastinis romanas

JUDOJI GWARDIJA KAUNASI!

"Vėjas aimanuoja ir stūgauja, tvilkydamas aitriu kvapu. Snypšdami ir kiauksėdami pliekia žaibai. Įniršis - kone savaime gyva jėga žaižaruojančio akmens lygumoje. Baugu netgi šešėliams. Lygumos centre stūkso milžiniška pilka tvirtovė, niekam nežinoma, senesnė už bet kokį raštuose minimą prisiminimą. Vienas senovinių bokštų išvirtęs, guli skersai bedugnio įtrūkio. Iš tvirtovės gelmių sklinda duslus, galingas, lėtas dundėjimas, tarytum snūduriuojančio pasaulio širdies plakimas; tik jis vienas ir trikdo praamžę tylą."

Taip rašo Murgenas, Juodosios Gvardijos Metraštininkas ir Vėliavnešys. Šiuo metu Juodoji Gvardija jau pietuose, netoli legendinio Katovaro miesto, kur turi būti sugrąžinti Metraščiai. Tačiau Gvardijai kelią užtveria Apžvalga, didingas Ilgojo

Šešėlio bokštas, bei siaubingi Šešėlių
Vartai. O visų šiurpiausia yra ketverių
metų mergaitėje įsikūnijusi deivė Kina,
kuri tuoj skelbs prasidedant Kaukolių
Metus...

Iš anglų kalbos vertė ANITA KAPOČIŪTĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
378 tomas. Serija įkurta 1990m.
Glen Cook SHE IS THE DARKNESS
New York, TOR, 1998

Copyright © by Glen Cook, 1998

Cover art copyright © Luis Royo, 2006

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2006

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

*Tracy Zellich, kuri tęsė kovą, atminimui.
Tau visuomet atsiras vietos Metraščiuose*

Vėjas aimanuoja ir stūgauja, tvilkydamas aitriu kvapu. Šnypšdami ir kiauksėdami pliekia žaibai. Įniršis - kone savaime gyva jėga žaižaruojančio akmens lygumoje. Baugu netgi šėšeliams.

Pati lygumos šerdis, iki šiol pažinojusi tik tamsios tobulybės amžių, supleišėjusi, išvagota kataklizmo randais. Plyšys, tarsi dantytas žaibo zigzagas, vingiuoja lygumos paviršiumi. Jis toks siauras, kad jį be vargo peržengtų net vaikas, užtat - bedugnis. Iš jo vinguriuoja miglos gijos. Kai kurios mirga beveik neįžiūrima spalva. Bet jokia spalva nedera su tūkstančiais juodos ir pilkos atmainų.

Lygumos centre stūkso milžiniška pilka tvirtovė, niekam nežinoma, senesnė už bet kokį raštuose minimą prisiminimą. Vienas senovinių bokštų išvirtęs, guli skersai bedugnio įtrūkio. Iš tvirtovės gelmių sklinda duslus, galingas, lėtas dundėjimas, tarytum snūduriuojančio pasaulio širdies plakimas; tik jis vienas ir trikdo praamžę tylą.

*Mirtis yra amžinybė. Amžinybė yra akmuo.
Akmuo yra tyla.*

Akmuo negali kalbėti, bet jis prisimena.

1

Seniokas pakėlė galvą. Jo šeriai sutrūkčiojo - aiškiausias ženklas, kad įsibrovėlis jį suerzino.

- Kas nutiko, Murgenai?

- Buvau išėjęs pasivaikščioti su vaiduokliu. Prisimeni, ne taip seniai jautėme virpulį žemės gelmėse?

- Ką gali apie jį pasakyti? Tik nepradėk pils-tyti iš tuščio į kiaurą, palik tai Vienaakiui. Ne-turiu laiko klausytis visokių paistalų.

- Juo toliau į pietus, juo labiau viskas nunio-kota.

Seniokas prasižiojo, bet, matyt, nutaręs pir-miau pagalvoti, tik paskui dar ką nors sakyti, vėl užsičiaupė.

Kranklys, mūsų Seniokas, Juodosios Gvardi-jos kapitonas, o šiuo metu - dar ir Dievo valia skirtasis Taljoso, o taip pat ir visų jam duoklę mokančių kraštų, kolonijų ir protektoratų kari-nis diktatorius, iš pažiūros visai nepanašus į tokį. Jis įpusėjęs šeštą dešimtį, o gal jau ir be-veik šešiasdešimties. Daugiau nei metro aš-tuoniasdešimties ūgio. Pastaruosius ketverius metus beveik išvien prakiurksojęs garnizone, jis kiek apsunko. Jo kakta aukšta, o skystų

plaukų kuokštų aptiktum nebent ant viršugalvio. Jau kuris laikas jis puoselėja tokią, atsiprašant, barzdele, jau gerokai pražilusią. Tiek štai augmenijos ir teželia ant jo galvos. Ledo žydrumo jo akys giliai įspaustos, dėl jų jis atrodo toks nepalenkiamas, net baugoka. Net šiek tiek panašus į kokį išprotėjusį žudiką.

Jis pats to nežino. Niekas jam nepasakė. Kartais net jaučiasi įskaudintas, jei žmonės jo prievengia. Nes nesupranta kodėl.

Akys - štai svarbiausia priežastis. Pažvelgus į jas, kitąsyk tikrai nugara šiurpuliai ima lakstyti.

Savo paties nuomone jis - toks šiaip eilinis vyrukas. Dažniausiai.

Jeigu perprastų, kokį poveikį kartais daro kitiems, neabejotinai iki dugno išsemtų šio savo bruožo teikiamas galimybes. Jo tikėjimas kitiems skirtų iliuzijų kūrimo galia kone prilygsta religiniams įsitikinimams.

Ranklys atsistojo.

- Eime pasivaikščioti, Murgenai.

Jei rūmuose nori, kad pokalbio turinys taip ir liktų tarp pašnekovų, užvis geriausia judėti iš vienos vietos į kitą. Rūmai - milžiniški, tikras bičių korys, išraizgytas nesuskaičiuojamais

slaptais, užmaskuotais koridoriais koridoriukais. Išliejau nemaža prakaito, mėgindamas nusibraižyti jų planą, bet tokiam darbui užbaigti iki galo man viso gyvenimo neužtektų - net jei nelauktų perspektyva bet kurią iš artimiausių dienų iškelti į pietus.

Štai kur šuo pakastas: niekad negalima atimesti tikimybės, kad mūsų draugai įdėmiai klausosi kiekvieno ištarto žodžio.

Savo *priešus* mes labai sėkmingai sugebėjome nustumti bent tiek, kad nebūtų ranka pasiekiami.

Kone tarpduryje prie mūsų prilipo Tajus Dei. Seniokas susiraukė. Tiesa, jis asmeniškai negriežia danties ant mano asmens sargybinio ir svainio, bet negali pakęsti to, kad daugybė Gvardijos brolių apsirūpino panašiais palydovais, iš kurių nė vienas nėra tiesiogiai jam pavaldus. Seniokas nepasitiki Njueng Bao. Niekada nepasitikėjo ir niekad nepasitikės, nors pats negali paaiškinti, dėl kokių priežasčių.

Tiesa, jis puikiai supranta, kad jo nebuvo toje velnių kalvėje, kurioje ir buvo nukalti šitie mūsų susieję ryšiai. Jis pats yra perėjęs ne vieną pragaro ratą, bet kitur. Netgi anuomet kaip sykis kamavosi viename iš jų.

Nemačiomis mostelėjau Tajui Dei. Šis atsiliko per žingsnį, simboliškai pripažindamas - bet ne patenkindamas - mūsų poreikį pasikalbėti akis į akį. Vis tiek girdės viską, apie ką šnekėsime.

Taigi, šnekėsime vieno iš Brangakmenių Miestų, Berylo, tarme - šį miestą nuo bet kokių Tajui Dei žinomų ar įsivaizduojamų kraštų skiria geri šeši tūkstančiai mylių.

Nusistebėjau, kam Krankliui prireikė vaikštinėti, jei jau ketino pasitelkti šią kalbą. Niekas iš taljiečių šiaip ar taip nesupras nė žodžio.

- Pasakok, - paragino jis.

- Buvau išėjęs pasivaikščioti su vaiduokliu. Patraukiau į pietus. Patikrinau tą pat, ką ir visada. Keliavau kasdieniais maršrutais. - Ir staiga supratau, kodėl jis nenusėdi vienoje vietoje. Sielagaudė. Sielagaudė mokėjo Brangakmenių Miestų tarmes. O jei pirmiausia jai dar reikės mus surasti, nusiklausyti pokalbio bus sunkėliau.

- Rodos, sakiau, kad nepersistengtum. Pernelyg daug laiko praleidi šitaip klajodamas. Įjunksi. Tai pernelyg geras būdas laikinai atsi-kratyti skausmo. Dėl to ir pats niekada taip nebekeliauju.

Aš pasistengiau neparodyti, koks stiprus ma-

ne varstantis skausmas.

- Skausmas manęs taip smarkiai jau nebekamuoja, viršininke. - Nepatikėsi, žinoma. Per-
nelyg gerai žinojo, kiek daug man reiškė Sari-
ja, kaip smarkiai vis dar jos ilgiuosi. Ir kaip
aštriai skauda. - Galiu jį pažaboti. Šiaip ar taip,
manau, tau derėtų žinoti štai ką: kuo toliau į
pietus nukeliauji, tuo šurpesnės ano žemės
drebėjimo pasekmės.

- Gal turėčiau dėl to sunerimti? Bene galiu
viltis, kad pasakysi, jog Šešėlių Šeimininko
trobesys užgriuvo tiesiog jam ant galvos?

- Viltis gali visko, ko širdis trokšta, bet iš
manęs šito neišgirsi. Bent jau ne dabar. Gau-
siame jo ydų sąrašę nepaminėta, kad jis - dar
ir prastas architektas.

- Nuo jautu kuždėjo, kad anaip tol nepasakysi
to, ką aš norėčiau išgirsti. Šia prasme iš tavęs
gero nelauk.

Viena Metraštininko, taigi - ir mano, pareigų -
vis priminti viršesniems už mane, kad jie nėra
dievai.

- Šį kartą tai dar nenutiko. Apžvalga išsisuko
beveik nenukentėjusi. Tačiau Kiaulunė - be-
veik nušluota nuo žemės paviršiaus. Žuvo
tūkstančiai žmonių. Be to, nelaimė, kaip žinia,

viena nevaikšto: reikia manyti, dar tūkstančius pasiglemš badas, ligos ir tai, kad liko be pastogės. - Visu greitumu artinosi pats viduržiemis.

Kiaulunė - užvis labiausiai į pietus nutolęs žmonių gyvenamas miestas. Jo pavadinimas reiškia šešėlių vartus. Kai prieš porą dešimtmečių, išniręs tarytum iš niekur, Šešėlių Šeiminkas Ilgasis Šešėlis pasiskelbė provincijos valdovu, miesto pavadinimą jis pakeitė į Šešėliagaudį. Tačiau pavergėjų primesti pavadinimai prigijo tik tarp tų Šešėlių Kraštų gyventojų, kurie linko kaip įmanydami vengti Šešėlių Šeiminko nemalonės.

- Ar tai gera žinia?

- Be jokios abejonės, Apžvalgos statybų darbų tempai dabar smarkiai sulėtės. Ilgajam Šešėliui tai visiškai nepatiks, bet savo pavaldiniams jis nori nenori turės padėti. Kitaip pats pristigs žmonių, kurie galėtų jam dirbti.

Mudu neskubėdami žingsniavome judriais koridoriais. Ši Rūmų dalis buvo visa atiduota vien tik karo reikmėms. Žmonės kaip tik rinkosi daiktus. Netrukus mes trauksime į pietus - ten mūsų laukia milžiniško masto, o galbūt netgi lemiamas susirėmimas su Šešėlių Šeiminkų armijomis. Didžioji mūsų pajėgų dalis

jau buvo kelyje, bet į priekį traukė lėtai ir sunkiai. Dideliu atstumu permesti gausias pajėgas trunka kone ištisą amžinybę.

Vien parengiamiesiems darbams teko sugaišti ne vienerius metus.

Kranklys paklausė:

- Bene nori pasakyti, kad dabar jau nebereikia karštligiška skubėti?

- Nebereikia. Žemės drebėjimas gerokai jį aplamdė.

- Bet būtinybė lėkti lyg akis išdegus mūsų neslėgė ir prieš žemės drebėjimą. Šiaip ar taip būtume nusikapstę iki jo anksčiau, nei jis užbaigtų rėsti savo peraugusią smėlio pilį.

Irgi tiesa. Kampaniją pradėjome organizuoti kaip tik dabar labiausiai dėl tos priežasties, kad Kapitonas ir jo moteris netvėrė keršto troškimu.

Pripažįstu, Murgeno vardą irgi reikia įtraukti į ištroškusių keršto sąrašą. Manasis keršto troškimas - dar šviežesnis, dar kruvinesnis. Nes mano žmona - šviežesnė auka.

Ilgasis Šešėlis ir Narajanas Singas dar sumokės už Sarijos mirtį. Narajanas Singas - ypač.

Tu, gyvasis Smaugikų šventasai, žinok: tavo nakviša bendras dabar jau irgi eina tavo pėd-

saku, ištroškęs kraujo.

- Tai, kas kaišioja pagalius į ratus jam, mūsų pusėje nieko nekeičia.

Aš nesiginčijau.

- Taip. Bet atveria mums galimybę veikti lanksčiau.

- Vis dėlto būtų net labai pravartu šokti jam ant kupros kaip tik tada, kai jis priblokštas. Ar didelės teritorijos nukentėjo? Ar tik Kiaulunė sugriauta?

- Į pietus nuo Danda Prešo nuniokojimai baisūs visur. Ir juo toliau į pietus - juo baisesni. Kažin, ar žmonėms ten pakaks jėgų bent mėginti sustabdyti įsibrovėlius.

- Tuo labiau mums reikia laikytis grafiko. Su-trypsime juos gulinčius.

Seniokas išties pritvinkęs kartėlio ir pagiežos. Gal ir nenuostabu, kai darbas toks. Jau nekalbant apie visus baisumus, griuvusius pačiam Krankliui ant galvos.

- Tu pasiruošęs išvykti? - paklausė jis.

- Aš asmeniškai? Tiek aš pats, tiek visi mano šeimynykščiai jau visiškai pasirengę. Tik tark žodį - ir mes jau kelyje. - Nejučia ir aš leidau prasiveržti kartėliui....